

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 10/2007 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om finansiering av renhushåll- ning och naturnäringar

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 17 oktober 2007 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringar (RP 112/2007 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (GrUU 21/2007 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Eija Siitari-Vanne, justitieministeriet
- biträdande avdelningschef Sami Niemi och äldre regeringssekreterare Katriina Pessa, jord- och skogsbruksministeriet
- enhetschef Esko Leinonen, Landsbygdsverket

- rennäringsagrolog Keijo Alanko, Lapplands arbetskrafts- och näringscentral
- jord- och skogsbruksansvarig chef Martti Koskenkorva, Nordea Bank Finland Abp
- finanschef Ulla Koivumäki, Andelsbankscentralen
- rennäringskonsulent Niilo Hoikkala och ombudsman Pertti Viik, Renbeteslagsföreningen
- ordförande Pekka Aikio och expert Heikki J. Hyvärinen, sametinget.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- finansministeriet
- handels- och industriministeriet
- Livsmedelssäkerhetsverket Evira
- Kajanalands arbetskrafts- och näringscentral
- Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringar anpassas till de ändringar som genomförts i fråga om stöd som beviljas efter 2007, ändringarna i gemenskapslagstiftningen angående stöd som delfinansieras av Europeiska gemenskapen (EG) och ändringarna i gemenskapens statsstödsbestäm-

melser. De föreslagna ändringarna överensstämmer delvis med de föreslagna ändringarna i jordbrukets strukturlagstiftning. Dessutom ska åldersgränsen för stödtagare sänkas från 65 till 63 år och den minimiränta låntagare ska betala när stödet beviljas i form av lån sänkas från två till en procent. Stödssystemet samordnas med de be-

stämmelser som föreslås i lagen om strukturstöd för jordbruket.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Syftet med propositionen är att möjliggöra fortsatt stöd till rennäringen och naturnäringsarna också under den nya finansieringsperioden för landsbygdsnäringsarna utan att förutsättningarna och villkoren för beviljande av stödet ändras särskilt mycket. Dessutom beaktas EU:s nya bestämmelser för statligt stöd 2008—2013.

I propositionen föreslås också åldersgränsen för stödtagare bli sänkt med två år analogt med förslaget till lag om strukturstöd till jordbruket. Den nya åldersgränsen, 63 år, är densamma som för ålderspension enligt arbetspensionssystemet. Stödsystemet för räntestödsbelåning ändras på samma sätt som föreslagits i propositionen gällande strukturstöd till jordbruket. Den minimiränta som stödtagaren ska betala för räntestödslön sänks från två till en procent. Med anledning av de nya myndigheterna föreslås dessutom en del ändringar i bemyndiganden.

Lagen föreslås bli kompletterad med en ny 4 a § om villkoren för åtgärder som ska stödas. Enligt 1 mom. beviljas stöd inte för åtgärder som redan inletts. Detta är nytt jämfört med läget i dag. Begränsningen gäller inte stöd som delfinansieras av EU eller stöd som har karaktären av ersättande stöd. Av propositionsmotiven framgår det att ändringen hänger samman med gemenskapens nya bestämmelser om statsstöd för jordbruket. Dessa tillämpas även på jordbruk som idkas i form av naturnäring och på rennärning. I motiven påpekas det också att begränsningen inte gäller t.ex. stöd som har karaktären av ersättande stöd. Som sådant stöd räknas investeringsstöd för nöutfodring av renar. Utskottet håller med dem som påpekat att det är viktigt att inte heller byggande av skyddsstängsel kring odlingar omfattas av begränsningen. Det är också angeläget med en brett upplagd information i branschtidningar och inom förvalt-

ningsområdet överlag om ändringen gällande inledda åtgärder, menar utskottet. Dessutom bör i ansökningsanvisningarna exakt anges hur bestämmelsen ska tillämpas.

Av 4 a § 2 och 3 mom. framgår det att den sökande måste lägga fram behöriga tillstånd och planer för att stöd ska beviljas. Enligt information till utskottet är meningen inte att ändra praxis i fråga om planer och kalkyldokument som krävs för stöd. Redan nu ingår i de obligatoriska handlingarna närapå alla uppgifter som krävs för att nyetablerade rennäringsföretagare ska få startstöd till unga jordbrukare.

Utskottet noterar att regeringen på sidan 14 i propositionen säger att jord- och skogsbruksministeriets förordning (340/2001) kan upphävas genom Landsbygdsverkets föreskrifter. Utskottet vill påpeka att Landsbygdsverkets föreskrifter ligger på lägre nivå än ministeriets förordningar och att man med lägre bestämmelser inte direkt kan ändra eller upphäva bestämmelser som författningshierarkiskt ligger på en högre nivå. Lagtekniskt kräver ändringen att man först ändrar jord- och skogsbruksministeriets förordning genom att upphäva de bestämmelser som i fortsättningen ska regleras genom föreskrifter från den centrala förvaltningsmyndigheten.

Utskottet vill i detta sammanhang sätta fokus på det trängda finansieringsläget när det gäller stöd till strukturåtgärder. Redan nu är så många stödansökningar enligt såväl lagen om stöd för utveckling av landsbygden, som gäller jordbruk, som lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringsarna aktuella att de torde sluka nästa års disponibla anslag. Jord- och skogsbruksministeriets förordning om utgången av ansökningstiden för investeringsstöd för gårdsbruket (751/2007) förbjuder emellertid inte att ansökningar lämnas in om stöd enligt lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringsarna. Inte

heller innehåller den nu aktuella propositionen något förslag om ett likartat centraliserat urvalsförfarande för stöd enligt lagen om finansiering av renhushållningen som föreslagits för strukturstöden till jordbruk i propositionen med förslag till lagar om strukturstöd till jordbruket, finansiering av riksomfattande utveckling av och forskning kring landsbygden samt av forskning kring jordbruk och livsmedelsekonomi samt ändring av vissa lagar som har samband med utveckling av landsbygden (RP 113/2007 rd). Men förfarandena behöver givetvis samordnas och därför bör en övergång till ett likartat förfarande övervägas för de nu aktuella stöden.

Lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringar följer i fråga om struktur och bestämmelser den lagstiftningspraxis som gällde före den nya grundlagen. Även om regeringen gjort vissa ändringar, som föranleds av grundlagen, behöver lagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den innehållsligt ses över ur ett grundlagsperspektiv och lagen ges en helt ny struktur. Utskottet skyndar på en totalreform.

Utskottet anser att propositionen är behövlig och ändamålsenlig och föreslår att lagförslaget

godkänns, men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Detaljmotivering

4 a §. Den sista meningen i 1 mom. skiljer sig från 33 § 4 mom. i det förslag till lag om strukturstöd till jordbruket som ingår i proposition RP 113/2007 rd. Utskottet föreslår att skrivningen i de två paragraferna samordnas.

5 §. Regeringen föreslår att åldersgränsen i 3 mom. ska sänkas till 63 år. Med hänvisning till information som utskottet fått och eftersom den föreslagna ändringen inte skulle få särskilt stora konsekvenser för statsfinanserna anser utskottet det ändamålsenligt att bibehålla åldersgränsen 65 år. Utskottet föreslår följaktligen att momentet stryks.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår jord- och skogsbruksutskottet

att lagförslaget godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringar

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 21 januari 2000 om finansiering av renhushållning och naturnäringar (45/2000) 9 §,
ändras 1 § 1 mom., 2 §, 3 § 6 och 7 mom., (utesl.) 8 §, 16 § 1 mom., 18 § 1 mom., 26 § 2 mom., 35 § 5 mom. samt 39 och 46 §,
av dem 39 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 426/2007, samt
fogas till lagen nya 4 a och 42 a §, som följer:

1—3 §
(Som i RP)

4 a §

Villkor som gäller inledande av åtgärder som ska stödjas, tillstånd och planer

Med undantag av stöd för ersättande åtgärder beviljas inte stöd för renhushållning och naturnäringar av nationella medel för sådana åtgärder som redan har inletts. Om den verksamhet som ska stödjas inte gäller idkande av renhushållning eller annat jordbruk eller om stödet beviljas delfinansierat av EG är en förutsättning för att stöd ska beviljas att stödansökan har blivit anhängig innan den åtgärd som ska stödjas har in-

letts. *Beslut om startstöd till unga jordbrukare ska fattas inom 18 månader efter att jordbruket etablerades.*

(2 och 3 mom. som i RP)

5 §

(Utesl.)

8, 16, 18, 21, 26, 35, 39, 42 a och 46 §

(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen

(Som i RP)

Helsingfors den 11 december 2007

I den avgörande behandlingen deltog

vordf. Pertti Hemmilä /saml
medl. Susanna Haapoja /cent
Hannu Hoskonen /cent
Anne Kalmari /cent
Johanna Karimäki /gröna
Lauri Kähkönen /sd
Esa Lahtela /sd
Mats Nylund /sv

Pentti Oinonen /saf
Klaus Pentti /cent
Petri Pihlajaniemi /saml
Erkki Pulliainen /gröna
Arto Satonen /saml
Katja Taimela /sd
Pekka Vilkuna /cent
ers. Timo Kaunisto /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.